

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความคาดหวังเกี่ยวกับการเกษียณอายุในวัยสูงอายุ เป็นประเด็นหนึ่งที่มีความสนใจในทางประชากรศาสตร์ งานวิจัยของประเทศไทยในอดีตมักมีการเชื่อมโยงความคาดหวังการเกษียณอายุของบิดามารดาเข้ากับการศึกษาด้านภาวะเจริญพันธุ์ โดยมองว่า บุตรเป็นทั้งภาระ ขณะเดียวกันก็เป็นสิ่งที่มีคุณค่าทั้งในด้านจิตใจ เศรษฐกิจ รวมทั้งเป็นหลักประกันและแหล่งเกษียณแก่บิดามารดาในยามชรา คุณค่าของบุตรในด้านการเกษียณอายุนี้ เชื่อว่าเป็นปัจจัยแทรกกลางที่ส่งผลกระทบต่อภาวะเจริญพันธุ์ในด้านอุปสงค์ต่อบุตร

ในสังคมไทยทัศนคติเกี่ยวกับ ความคาดหวังการพึ่งพาบุตรในวัยสูงอายุสะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรมที่ให้ความสำคัญเกี่ยวกับความกตัญญูกตเวทีของบุตรต่อบิดามารดา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการตอบแทนพระคุณผู้ให้กำเนิดโดยการอุปถัมภ์และการเกษียณในวัยสูงอายุ ทั้งนี้สังคมคาดหวังให้บุตรหรือครอบครัวเป็นผู้ช่วยเหลือบิดามารดา โดยลูกชายจะถูกคาดหวังให้แสดงความกตัญญูรู้คุณบิดามารดาด้วยการบวชเป็นพระสงฆ์ชั่วระยะเวลาหนึ่งเพราะการบวชเป็นการได้บุญทั้งพ่อแม่และตัวผู้บวชเอง ส่วนลูกสาวจะถูกคาดหวังให้แสดงความกตัญญูโดยให้ช่วยเหลือดูแลในยามชราและหวังให้ช่วยทำงานในบ้านด้วย ยิ่งไปกว่านั้นงานช่วยเหลือและให้ความสุขสบายกับพ่อแม่ยังเป็นสิ่งที่คนมองว่าเป็นวิธีการที่บุคคลสามารถจะสะสมบุญของตัวเอง ดังนั้นจึงเป็นเรื่องที่มีนัยสำคัญทางศาสนาและสังคมที่ทำสืบทอดกันมา จนหยั่งรากลึกในวัฒนธรรมของคนทั่วไป (Podhisita, 1985: 38-39)

อย่างไรก็ตามการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางสังคมและเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ไม่จะเป็นการเกิดขึ้นของระบบอุตสาหกรรม การขยายตัวของเมือง การย้ายถิ่นจากชนบทเข้าสู่เมืองของคนหนุ่มสาว การทำงานนอกบ้านของสตรี ประกอบกับการแพร่อย่างรวดเร็วของอิทธิพลตะวันตกซึ่งเน้นการพึ่งพาตนเองภายใต้การสื่อสารยุคโลกาภิวัตน์ทำให้เชื่อกันว่า ค่านิยมหรือประเพณีปฏิบัติเกี่ยวกับการเกษียณต่อบิดามารดา หรือความคาดหวังว่าบุตรจะเป็นที่พึ่งพิงยามสูงอายุอาจจะลดความสำคัญลง

นอกจากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทางเศรษฐกิจและสังคมแล้ว ในช่วงเวลาที่ผ่านมา ทศวรรษที่ผ่านมาจะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของระดับการเจริญพันธุ์และการตาย อันนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในโครงสร้างทางอายุของประชากรไทย ดังจะเห็นได้จากการที่สัดส่วนและจำนวนของประชากรในวัยเด็ก (อายุ 0-14ปี) มีแนวโน้มลดลง ขณะที่สัดส่วนและจำนวนของประชากรในวัยสูงอายุ (อายุ 60ปีขึ้นไป) กลับเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ ตัวเลขจากสำมะโนประชากรสำนักงานสถิติแห่งชาติ เมื่อปี พ.ศ. 2523 จำนวนประชากรในวัยเด็กมีร้อยละ 38.3 และจำนวนประชากรวัยสูงอายุมีร้อยละ 5.5 ในปี พ.ศ. 2533 สัดส่วนของประชากรในวัยเด็กลดลงเหลือเพียงร้อยละ 32.7 ขณะที่สัดส่วนของประชากรวัยสูงอายุเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 7.3 และคาดประมาณกันว่า ในปี พ.ศ. 2563 สัดส่วนประชากรในวัยเด็กจะลดลงเหลือเพียงร้อยละ 19.7 สัดส่วนประชากรวัยสูงอายุจะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 15.3 (กองวางแผนทรัพยากรมนุษย์สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2538)

จากแนวโน้มทางประชากรดังกล่าวข้างต้น เป็นผลให้ในช่วง 10 กว่าปีที่ผ่านมาการศึกษาเกี่ยวกับผู้สูงอายุในประเทศไทยได้รับความสนใจมากขึ้นเป็นลำดับ ซึ่งประเด็นหนึ่งที่ได้รับ ความสนใจคือ การเกื้อหนุนผู้สูงอายุ โดยเป็นที่วิตกกังวลกันว่า การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งทาง ด้านประชากร เศรษฐกิจ และสังคมจะส่งผลกระทบต่อบทบาทของครอบครัวในการเกื้อหนุนผู้ สูงอายุ ดังนั้นการศึกษาวิจัยที่ผ่านมาเกี่ยวกับผู้สูงอายุส่วนใหญ่จึงเน้นถึงผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงทางประชากร เศรษฐกิจและสังคมต่ออุปทานในการเกื้อหนุนจากบุตร อาทิเช่น ผลกระทบ ของจำนวนบุตรที่ลดลงต่อระดับการดูแลเกื้อหนุนผู้สูงอายุที่ได้รับ จากบุตรในด้านที่อยู่อาศัย การ เงินและการดูแลในยามเจ็บป่วย เป็นต้น ยิ่งไปกว่านั้นนโยบายของรัฐ เกี่ยวกับผู้สูงอายุก็ยังเน้น การส่งเสริมบทบาทของครอบครัวหรืออุปทานการเกื้อหนุนจากบุตรเป็นหลักสำคัญ ซึ่งการที่จะ เตรียมนโยบายที่เหมาะสมในอนาคตนั้น ควรจะต้องมองในด้านอุปสงค์หรือความคาดหวังการเกื้อ หนุนจากบุตรของผู้ที่จะเป็นผู้สูงอายุในอนาคต รวมทั้งศึกษาว่าปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลกระทบต่อ อุปสงค์ดังกล่าว

ในอดีตที่ผ่านมาข้อมูลของประเทศไทยจากการสำรวจระดับประเทศหลายโครงการเกี่ยวกับอุปสงค์หรือการคาดหวังเกี่ยวกับการเกื้อหนุนจากบุตรในยามสูงอายุ พบว่าไม่สามารถนำมา เปรียบเทียบเพื่อพิจารณาแนวโน้มโดยตรงได้ เนื่องจาก ข้อมูลแต่ละชุดเน้นศึกษาความคาดหวังการ เกื้อหนุนจากบุตรในประเด็นที่ต่างกัน อีกทั้งยังมีความแตกต่างในกลุ่มประชากรตัวอย่างที่ใช้ใน การสำรวจ (จอห์น โนเคล, อภิชาติ จำรัสสุทธิรงค์และนิพนธ์ เทพวัลย์; 2530: 144-156) อย่างไรก็ตามหากพิจารณาแนวโน้มของความแตกต่างเกี่ยวกับความคาดหวังการเกื้อหนุนจากบุตร ระหว่างประชากรรุ่นปีเกิดต่างๆกัน ในแต่ละงานวิจัยจะพบถึงความแตกต่างที่ชัดเจนขึ้นเป็นลำดับ

เริ่มจากการพิจารณาโครงการสำรวจภาวะเจริญพันธุ์ของสตรีไทย (SOFT, 2518) พบว่าเกือบจะไม่มีความแตกต่างในร้อยละความคาดหวังการเกือบหนูนจากบุตรของผู้ชายที่สมรส อายุต่ำกว่า 30 ปีกับผู้ที่อายุสูงกว่า 50 ปี (ร้อยละ 89 และร้อยละ 87 ตามลำดับ)

ในระยะต่อมาโครงการสำรวจภาวะเจริญพันธุ์ การวางแผนครอบครัวและภาวะการตาย(NS, 2522) ซึ่งถึงแม้ว่าจะมีฐานข้อมูลที่ต่างกันแต่ก็พบว่า เริ่มมีความแตกต่างกันในเรื่องความคาดหวังการเกือบหนูนจากบุตรระหว่างรุ่นอายุ โดยสัดส่วนของหัวหน้าครัวเรือนที่คาดหวังจะพึ่งพาบุตรได้เพิ่มขึ้นตามกลุ่มอายุที่สูงขึ้นจาก ร้อยละ 76 ของหัวหน้าครัวเรือนอายุต่ำกว่า 30 ปีเป็นร้อยละ 83 ในหัวหน้าครัวเรือนอายุ 50 ปีขึ้นไป เช่นเดียวกับในโครงการสำรวจผลกระทบทางเศรษฐกิจ สังคมและประชากรของผู้สูงอายุ (SECAPT, 2529) ที่พบว่า ร้อยละความคาดหวังการเกือบหนูนขามสูงอายุจากบุตรจะเพิ่มขึ้นตามกลุ่มอายุที่มากขึ้น กล่าวคือ ร้อยละ 81.5 ในประชากรอายุ 15-24 ปีกับร้อยละ 88.5 ในประชากรอายุ 35-44 ปี อย่างไรก็ตามความแตกต่างที่เกิดขึ้นนี้อาจจะเนื่องมาจาก ความเปลี่ยนแปลงความคาดหวังของคนในรุ่นใหม่ที่มีแนวโน้มที่จะพึ่งพาบุตรในขามสูงอายุลดลง หรืออาจจะเนื่องมาจากผู้ที่มีอายุมากกว่าอยู่ในวัยที่ใกล้กับวัยสูงอายุจึงมองเห็นภาพอนาคตของตนได้ชัดเจนกว่าผู้ที่มีอายุน้อยกว่า

อย่างไรก็ตาม Gavin W. Jones (1990) ซึ่งศึกษาถึงผลกระทบการลดลงของภาวะเจริญพันธุ์ที่มีต่อความคาดหวังพึ่งพาบุตรในขามสูงอายุในเอเชีย พบว่า ความคาดหวังพึ่งพาบุตรในขามสูงอายุได้ลดลงอย่างชัดเจนในประเทศต่าง ๆ ที่ภาวะเจริญพันธุ์ได้ลดลง โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศที่สามารถลดภาวะเจริญพันธุ์มาสู่ในระดับต่ำ ความคาดหวังพึ่งพาบุตรในขามสูงอายุที่เปลี่ยนแปลงไปนี้เกิดขึ้นกับ ทั้งกลุ่มตัวอย่างของสตรีและสามี นอกจากนี้ยังพบว่า ประชากรกลุ่มต่างๆในประเทศเกาหลี, ญี่ปุ่น, ฟิลิปปินส์ และไทย ที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมที่ต่างกันไปในเขตเมืองและเขตชนบทจะมีความคาดหวังพึ่งพาบุตรในขามสูงอายุแตกต่างกัน โดยผู้ตอบที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองและมีฐานะทางเศรษฐกิจระดับปานกลางจะมีความคาดหวังว่าจะพึ่งพาสมาชิกในครอบครัวในขามสูงอายุต่ำกว่าผู้ตอบที่อาศัยอยู่ในเขตเดียวกันแต่มีฐานะทางเศรษฐกิจระดับต่ำกว่า ร้อยละ 40 และร้อยละ 68 ตามลำดับ ส่วนในเขตชนบทผู้ตอบที่มีฐานะทางเศรษฐกิจระดับต่ำจะมีร้อยละของความคาดหวังพึ่งพาสมาชิกในครอบครัวในขามสูงอายุสูงถึงร้อยละ 83 (Gavin W. Jones, 1990: 7-9)

ด้วยเหตุนี้การที่ทราบถึงความคาดหวังของประชากรจะพึงพาบุตรหรือไม่ในยามสูงอายุ และมีปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อความคาดหวังดังกล่าวและมากน้อยเช่นใด จึงเป็นประเด็นที่น่าสนใจอย่างยิ่ง โดยเฉพาะท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคมและประชากรของประเทศ

อนึ่งการศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาถึง ความคาดหวังการเกื้อหนุนในยามสูงอายุของสตรีไทยที่กำลังสมรสและอยู่ในวัยเจริญพันธุ์ สาเหตุที่ศึกษาแต่เฉพาะกลุ่มสตรีเนื่องมาจากสตรีจะเป็นประชากรส่วนใหญ่ในวัยสูงอายุ ที่เป็นเช่นนี้เพราะประชากรเพศหญิงมีแนวโน้มที่จะมีอายุยืนยาวกว่าเพศชาย ดังจะเห็นได้จากอายุคาดหมายคงชีพเมื่อแรกเกิดเพศหญิงสูงกว่าเพศชายรวมทั้งมีอัตราการตายในกลุ่มประชากรสูงวัยที่ต่ำกว่า จึงทำให้จำนวนและสัดส่วนของประชากรวัยสูงอายุที่เป็นเพศหญิงจะมีสูงกว่าเพศชายเช่นกัน นอกจากนี้สตรีมีแนวโน้มที่จะเป็นหม้ายในช่วงสูงอายุมากกว่าบุรุษ ประกอบกับงานวิจัยหลายชิ้นได้แสดงให้เห็นว่าสตรีสูงอายุมักมีปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพและเศรษฐกิจ (นภาพร ชโยวรรณ, มาลินี วงษ์สิทธิ์และจันทร์เพ็ญ แสงเทียนฉาย, 2532 ; นภาพร ชโยวรรณและจอห์น โนเคล, 2539 ; ศิริวรรณ ศิริบุญและบุศริน บางแก้ว, 2540)

ทั้งนี้ข้อมูลจากกลุ่มประชากรดังกล่าวน่าจะเป็นข้อมูลพื้นฐานที่เป็นประโยชน์ยิ่งสำหรับการวางแผนทางการให้ความเกื้อหนุนสอดคล้องกับความปรารถนาของผู้ที่จะเป็นผู้สูงอายุในอนาคต นอกจากนี้ความคาดหวังการเกื้อหนุนยังสะท้อนถึงคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในอนาคต และการเตรียมการในยามสูงวัยรวมทั้งคุณค่าของบุตรด้านการเป็นหลักประกันในด้านต่าง ๆ ของประชากรด้วย

วัตถุประสงค์ในการศึกษา

1. เพื่อศึกษาว่าสตรีกำลังสมรสมีความคาดหวังการเกื้อหนุนในยามสูงอายุจากบุตรในภาพรวมมากน้อยเพียงใด และมีความคาดหวังในแต่ละด้าน (ด้านที่อยู่อาศัย, ด้านการเงินและด้านการดูแลยามเจ็บป่วย) แตกต่างกันหรือไม่
2. เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภูมิหลังของสตรีทางด้านประชากร เศรษฐกิจ สังคมและลักษณะภูมิหลังของครัวเรือนกับความคาดหวังการเกื้อหนุนในยามสูงอายุจากบุตร

แนวความคิดเชิงทฤษฎี

จากการทบทวนแนวคิดเชิงทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเรื่องความคาดหวังการเกษียณ ในวัยสูงอายุจากบุตรของสตรี พบว่ามีไม่มากนัก สามารถสรุปแนวความคิดเกี่ยวกับความคาดหวังการเกษียณในวัยสูงอายุจากบุตรของสตรีได้ดังนี้

Ogawa and Retherford (1993) ได้เสนอกรอบแนวคิดเกี่ยวกับ การเปลี่ยนแปลง และปัจจัยกำหนดความคาดหวังการเกษียณจากบุตรในวัยสูงอายุของสตรีไว้ว่า บรรทัดฐานและความคาดหวังการเกษียณจากบุตร มีแนวโน้มจะเปลี่ยนไปตามกระบวนการเปลี่ยนแปลงให้ทันสมัย (Modernization) หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ ชิงสังคมมีความทันสมัยเพิ่มขึ้น จะยังทำให้บรรทัดฐานการพึ่งพาบุตรในวัยสูงอายุลดความสำคัญลง อีกทั้งยังจะส่งผลให้ความคาดหวังที่จะพึ่งพาบุตรในวัยสูงอายุนั้นมีแนวโน้มลดลงด้วย

ในทัศนะของ Ogawa and Retherford ภาวะความทันสมัยนี้สะท้อนให้เห็นได้จาก ปัจจัยภูมิหลังของสตรีด้านประชากร เศรษฐกิจ และสังคม อาทิเช่น อายุ การศึกษา อาชีพ ของสามี เขตที่อยู่อาศัย การมีบิดามารดาอาศัยอยู่ร่วมครัวเรือนเดียวกัน และรายได้ของครัวเรือน ด้วยเหตุนี้ปัจจัยภูมิหลังต่างๆของสตรีจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อความคาดหวังการเกษียณจากบุตรในวัยสูงอายุ ซึ่งพอสรุปได้แผนภาพดังนี้

Lee, Parish and Willis (1994) ก็ได้เสนอกรอบแนวคิดในทำนองเดียวกับ Ogawa and Retherford กล่าวคือ คุณลักษณะทางประชากร เศรษฐกิจและสังคมของสตรีเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อ ความคาดหวังของสตรีที่จะได้รับการเกษียณจากบุตรในวัยที่ตนสู่วัยสูงอายุ ซึ่งคุณลักษณะต่าง ๆ เหล่านี้ได้แก่ อายุของสตรี รายได้ของสตรีและสามี สถานภาพทาง เศรษฐกิจสังคมของครัวเรือน การศึกษาของสตรี เขตที่อยู่อาศัย และการมีผู้สูงอายุอาศัยอยู่ในครัวเรือนด้วย เป็นต้น ดังกรอบแนวคิดดังต่อไปนี้

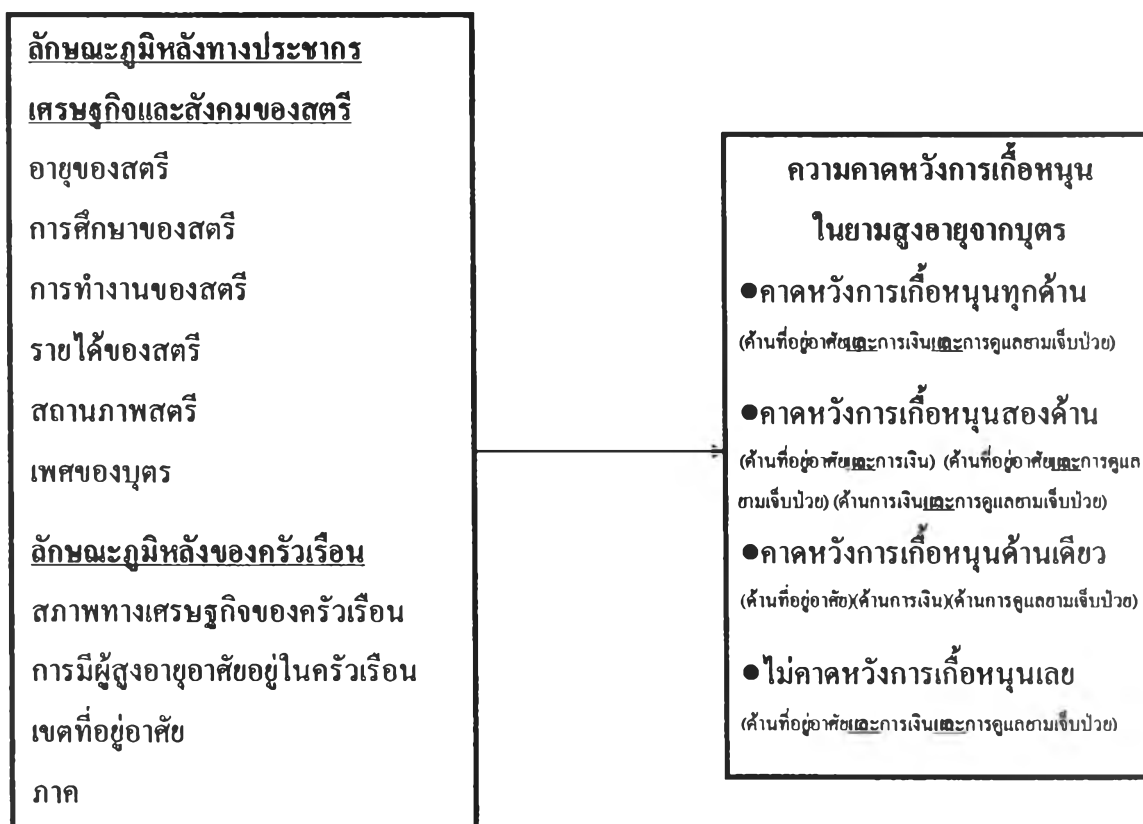
นอกเหนือไปจากปัจจัยภูมิหลังทางประชากร เศรษฐกิจ และสังคมจะมีความสัมพันธ์กับความคาดหวังการเกื้อหนุนในยามสูงอายุจากบุตรแล้ว Mason (1989) กล่าวว่า สถานภาพทางสังคมหรือความเป็นอิสระของสตรีก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อคุณค่าบุตรด้านความคาดหวังการเกื้อหนุนในยามสูงอายุจากบุตรด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศกำลังพัฒนาทั้งหลายที่สตรีอาจต้องพึ่งพาผู้อื่นในด้านเศรษฐกิจ สตรีจึงมักจะคาดหวังให้บุตรเป็นหลักประกันการดูแลเกื้อหนุน ในกรณีที่ตนเป็นหม้ายหรือในยามชรา ด้วยเหตุนี้สตรีที่มีสถานภาพด้อยกว่าจึงมีแนวโน้มที่จะคาดหวังพึ่งพาบุตรสูงกว่าสตรีที่มีสถานภาพที่ดีกว่า

กรอบแนวคิดในการศึกษา

จากการพิจารณาแนวคิดเชิงทฤษฎีที่เกี่ยวข้องดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้นำแนวคิดทั้งหมดมาประยุกต์เป็นแนวทางในการศึกษาปัจจัยภูมิหลังของสตรีด้านต่างๆ ที่คาดว่าจะมีอิทธิพลต่อทัศนคติหรือความคิดเห็นเกี่ยวกับความคาดหวังการเกื้อหนุนในยามสูงอายุจากบุตร โดยมีกรอบการศึกษาคำนี้ดังนี้

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

สมมติฐานในการศึกษา**สมมติฐานหลัก**

สตรีที่มีลักษณะพื้นฐานทางด้านประชากร เศรษฐกิจ สังคม และภูมิหลังของครัวเรือนที่แตกต่างกันจะมีอิทธิพลทำให้สตรีมีความคาดหวังการเกษียณในยามสูงอายุจากบุตรแตกต่างกัน

สมมติฐานรอง

1. สตรีที่มีอายุมาก จะมีความคาดหวังการเกษียณในยามสูงอายุจากบุตรมากกว่าสตรีที่มีอายุน้อยกว่า
2. สตรีที่มีการศึกษาระดับต่ำกว่าจะมีความคาดหวังการเกษียณในยามสูงอายุจากบุตรมากกว่าสตรีที่มีการศึกษาสูงกว่า
3. สตรีที่ทำงานในภาคเกษตรกรรมจะมีความคาดหวังการเกษียณในยามสูงอายุจากบุตรมากกว่าสตรีที่ทำงานนอกภาคเกษตรกรรมหรือไม่ได้ทำงาน

4.สตรีที่มีรายได้น้อยกว่า จะมีความคาดหวังการเกษียณในยามสูงอายุจากบุตรมากกว่าสตรีที่มีรายได้สูงกว่า

5.สตรีที่มีสถานภาพของสตรีต่ำกว่า จะมีความคาดหวังการเกษียณในยามสูงอายุจากบุตรมากกว่าสตรีที่มีสถานภาพของสตรีสูงกว่า

6.สตรีที่มีเฉพาะบุตรสาว หรือ ทั้งบุตรชายและบุตรสาวจะมีความคาดหวังการเกษียณในยามสูงอายุจากบุตรมากกว่าสตรีที่มีเฉพาะบุตรชาย

7.สตรีที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจของครัวเรือนต่ำกว่าจะมีความคาดหวังการเกษียณในยามสูงอายุจากบุตรมากกว่าสตรีที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจของครัวเรือนสูงกว่า

8.สตรีที่มีผู้สูงอายุ (อายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป)อาศัยอยู่ในครัวเรือนด้วย จะมีความคาดหวังการเกษียณในยามสูงอายุจากบุตรมากกว่าสตรีที่ไม่มีผู้สูงอายุอาศัยอยู่ในครัวเรือน

9.สตรีที่อาศัยอยู่ในเขตชนบทจะมีความคาดหวังการเกษียณในยามสูงอายุจากบุตรมากกว่าสตรีที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองอื่นและเขตกรุงเทพมหานคร

10.สตรีที่อาศัยอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือจะมีความคาดหวังการเกษียณในยามสูงอายุจากบุตรมากกว่าสตรีที่อาศัยอยู่ในภาคอื่นๆ (ภาคใต้ ภาคเหนือ และภาคกลาง)

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับความคาดหวังการเกษียณในยามสูงอายุจากบุตร พบว่า ความคาดหวังการเกษียณในยามสูงอายุจากบุตรดังกล่าวนี้มีความสัมพันธ์กับปัจจัยทางด้านประชากร เศรษฐกิจ สังคม และ ภูมิหลังของครัวเรือนของสตรี คือ อายุของสตรี การศึกษาของสตรี การทำงานของสตรี รายได้ของสตรี สถานภาพของสตรี เพศของบุตรสภาพเศรษฐกิจของครัวเรือน การมีผู้สูงอายุอาศัยอยู่ในครัวเรือน เขตที่อยู่อาศัย และภาค ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

อายุของสตรี

อายุเป็นตัวแปรหนึ่งที่มีความสำคัญในทางประชากรศาสตร์ ทั้งนี้เนื่องจากอายุสะท้อนให้เห็นถึงรุ่นปีเกิดของประชากร รวมถึงความรู้และความรู้สึกนึกคิดและประสบการณ์ของคนแต่ละวัย ตลอดจนสะท้อนถึงผลกระทบของสถานการณ์ต่างๆ ทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัยต่อประชากรในแต่ละรุ่นปี ด้วยเหตุนี้ความรู้สึกนึกคิดหรือค่านิยมในเรื่องต่างๆ รวมทั้งค่านิยมในเรื่องความคาดหวังการเกษียณในยามสูงอายุจากบุตร จึงน่าจะมีความเกี่ยวข้องกับอายุของประชากร

จากการศึกษาของ De Vos (1984: 16) เกี่ยวกับคุณค่าของบุตรในแง่ความมั่นคงทางเศรษฐกิจเมื่อเข้าสู่วัยชราในประเทศฟิลิปปินส์ และได้หวั่น พบว่า สตรีที่อายุมากกว่ามักต้องการได้รับความช่วยเหลือจากบุตรมากกว่าสตรีที่มีอายุน้อยกว่า เพราะในสังคมสมัยใหม่ผู้ที่อายุน้อยกว่ามีโอกาสทำงานได้ผลตอบแทนดีกว่าผู้สูงอายุ และมีการออมไว้เพื่อตนเองเมื่ออายุมากขึ้น เช่นเดียวกับการศึกษาของเสาวภา ชีระประทีป (2526: 46) พบว่า สตรีที่มีอายุมากกว่า จะมองเห็นความสำคัญของคุณค่าของบุตรทางด้านเศรษฐกิจและความมั่นคงมากกว่าสตรีอายุน้อยกว่า

นภาพร ชโยวรรณ (2535: 106-108) พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างอายุของคนหนุ่มสาวกับความคาดหวังที่จะพึ่งพาบุตรยามสูงอายุนั้นในทิศทางบวก กล่าวคือ ยิ่งคนหนุ่มสาวมีอายุมากขึ้นเท่าใด ร้อยละของความคาดหวังที่จะพึ่งบุตรเมื่อยามสูงอายุก็เพิ่มขึ้นมากเท่านั้น ดังจะเห็นได้จากความคาดหวังที่จะพึ่งพาบุตรได้เพิ่มจากร้อยละ 81.5 เป็นร้อยละ 85.3 และร้อยละ 88.5 ของคนหนุ่มสาวที่มีอายุ 15-24 ปี อายุ 25-34 ปี และอายุ 35-44 ปี ตามลำดับ ที่เป็นเช่นนี้น่าจะเป็นเพราะ ผู้ที่ใกล้จะเป็นผู้สูงอายุเริ่มกังวลและมองถึงอนาคตของตนมากกว่าคนหนุ่มสาวซึ่งอีกนานกว่าจะเข้าสู่วัยสูงอายุ

ภัสสร ลิมานนท์ (2535: 26-27) ได้อธิบายไว้ในเรื่องข้อพิจารณาทางเศรษฐกิจสำหรับการกำหนดทิศทางนโยบายสุขภาพและสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุในเอเชียและประเทศไทย จากการที่ประชากรรุ่นใหม่ได้รับการศึกษามากขึ้น มีสุขภาพอนามัยที่ดีขึ้น จะทำให้ประชากรที่จะกลายเป็นผู้สูงอายุต่อไปในอนาคตใช้ความสามารถของตนเข้ามามีส่วนร่วมในตลาดแรงงานนานขึ้น แม้ถึงวัยเกษียณอายุแล้วก็ตาม ภายใต้งบเงื่อนไขดังกล่าวนี้ ระบบการจ่ายเบี้ยบำนาญหรือแผนงานการให้บริการสวัสดิการสังคมต่างๆ ในอนาคตอาจต้องมีความแตกต่างกันออกไปมากกว่ารูปแบบที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนี้

ด้วยเหตุผลในข้อนี้จึงทำให้คาดคะเนได้ว่าประชากรในรุ่นอายุที่ต่ำกว่าน่าจะเป็นผู้ที่มีความคาดหวังการพึ่งพาอาศัยบุตรในการดำรงชีพเมื่อยามสูงอายุ น้อยกว่า ประชากรในรุ่นอายุที่สูงกว่าด้วยเนื่องจากประชากรมีการคิดถึงโอกาสที่จะได้การดูแลจากสวัสดิการสังคมมากขึ้นและในหลายลักษณะยิ่งขึ้น

ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของวศิน ไชยยะ (2536: 60-65), Chang and Ofstedal (1991: 7-16), Ogawa and Retherford (1993: 591-595), Sun and Liu (1994: 348-351) และ Lee, Parish and Willis (1994: 1010-1041) ซึ่งพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างอายุของสตรีกับความคาดหวังการเกื้อหนุนในยามสูงอายุจากบุตรอยู่ในทิศทางบวก กล่าวคือ ยิ่งสตรีที่มีอายุมาก ความคาดหวังการเกื้อหนุนในยามสูงอายุจากบุตรก็จะเพิ่มมากขึ้นเท่านั้น

อย่างไรก็ตามการศึกษาของ นิรันุช เชื้อโชติ (2530: 47-48) กลับพบว่า อายุของสตรีไม่มีความสัมพันธ์กับความคาดหวังที่จะพึ่งพาอาศัยบุตร กล่าวคือ สตรีที่มีอายุแตกต่างกันมีความคาดหวังที่จะพึ่งพาอาศัยบุตรในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน เช่นเดียวกับการศึกษาของ

พีระพัฒน์ วรเนติวุฒิ (2530: 36-41) ซึ่งพบว่า ปัจจัยด้านอายุของสตรีไม่มีอิทธิพลต่อความคาดหวัง ความช่วยเหลือทางด้านเศรษฐกิจจากบุตรทั้งในเขตชนบทและเขตเมือง โดยได้ให้เหตุผลไว้ว่าน่าจะเนื่องมาจากประเพณีและวัฒนธรรมที่เกี่ยวกับการได้รับความช่วยเหลือทางด้านเศรษฐกิจจากบุตรที่มีมาแต่โบราณนั้น ผู้ที่เป็นมารดาและสตรีส่วนใหญ่ยังคงยึดมั่นอยู่

โดยสรุปจากผลการวิจัยที่มีมาแล้วนั้น โดยส่วนใหญ่พบว่า สตรีที่มีอายุมากมักจะมีความคาดหวังการเกื้อหนุนในยามสูงอายุจากบุตรมากกว่าสตรีที่มีอายุน้อย ทั้งนี้เพราะว่าเมื่ออายุมากขึ้น ความเสื่อมของร่างกายก็เพิ่มขึ้น ความสามารถในการทำงานลดลง ความคาดหวังการเกื้อหนุนในยามสูงอายุจากบุตรก็จะเพิ่มมากขึ้น เป็นลำดับ นอกจากนี้สตรีที่มีอายุมากกว่าอาจมองเห็นภาพในอนาคตในยามสูงวัยได้ชัดเจนกว่าผู้ที่มีอายุน้อย ซึ่งอีกนัยหนึ่งก็จะเป็นผู้สูงอายุ ดังนั้นผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาว่า สตรีที่มีอายุมากกว่าจะมีความคาดหวังการเกื้อหนุนในยามสูงอายุจากบุตรมากกว่าสตรีที่มีอายุน้อยกว่า

การศึกษาของสตรี

การศึกษาเป็นดัชนีหนึ่งซึ่งสะท้อนถึงระดับฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม อีกทั้งทำให้บุคคลมีความแตกต่างกันทั้งความคิด ค่านิยมและพฤติกรรมในเรื่องต่าง ๆ การนำตัวแปรการศึกษาเข้าร่วมการพิจารณาจึงถือว่าเป็นสิ่งสำคัญ ทั้งนี้เพราะผลของการที่สตรีมีการศึกษาที่แตกต่างกันน่าจะทำให้สตรีมองเห็นคุณค่าหรือมีความคิดเห็นต่อเรื่องต่างๆของตนเองรวมทั้งความคาดหวังการเกื้อหนุนในยามสูงอายุจากบุตรที่แตกต่างกันอีกด้วย

จากการศึกษาของเสาวภา ธีระประทีป (2526: 53-55) , De Vos (1984: 16), นิรุช เชื้อโชติ (2530: 60-61) และ พีระพัฒน์ วรเนติวุฒิ (2530: 67-71) ต่างก็พบในทำนองเดียวกันว่า ยิ่งสตรีมีการศึกษาสูงขึ้นเท่าใด ความคาดหวังการเกื้อหนุนในยามสูงอายุจากบุตรจะยิ่งลดลง

เช่นเดียวกับการศึกษาของ Chang and Ofstedal (1991: 8-15), นภาพร ชโยวรรณ (2535: 106-107), วสิน ไชยยะ (2536: 124-127), Ogawa and Retherford (1993: 591-595), Sun and Liu (1994: 348-351) และ Lee, Parish and Willis (1994: 1010-1041) ซึ่งพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับความคาดหวังที่จะพึ่งพาบุตรยามเข้าสู่วัยสูงอายุเป็นความสัมพันธ์ในเชิงปฏิภาคกัน กล่าวคือ ยิ่งมีระดับการศึกษาสูงขึ้นร้อยละของความคาดหวังพึ่งพาบุตรยามสูงอายุจะลดลง

โดยสรุปจากผลงานวิจัยที่ผ่านมาแล้วนั้นต่างก็ชี้แนะให้เห็นว่า ระดับการศึกษาเป็นปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งที่มีผลต่อความคาดหวังการเกื้อหนุนในยามสูงอายุจากบุตร และมีความสัมพันธ์ทางลบกับความคาดหวังดังกล่าว ทั้งนี้เนื่องจากสตรีที่มีการศึกษาสูงกว่า จะได้รับประสบการณ์ในการเรียนรู้มากกว่า ทำให้มีแนวคิดเห็นต่าง ๆ นั้นกว้างขวางและลึกซึ้งขึ้น อันมีผล

กระทบต่อค่านิยม ทักษะคิด ความคิดเห็นในด้านความคาดหวังการเกื้อหนุนในยามสูงอายุกจากบุตร ก็ย่อมแตกต่างกันออกไปจากสตรีที่มีการศึกษาค่ำหรือ ไม่ได้รับการศึกษา ดังนั้น ผู้วิจัยจึงคาดว่า ระดับการศึกษาจะเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อความคาดหวังการเกื้อหนุนในยามสูงอายุกจากบุตรด้วยเช่นกัน โดยสตรีที่มีการศึกษาค่ำกว่า จะมีความคาดหวังการเกื้อหนุนในยามสูงอายุกจากบุตรมากกว่า สตรีที่มีการศึกษาสูงกว่า

การทำงานของสตรี

การทำงานของบุคคลมีความสำคัญในฐานะเป็นดัชนีหนึ่งที่จะชี้ให้เห็นถึงรายได้ของบุคคลนั้นในโครงสร้างทางเศรษฐกิจของสังคม อันเป็นพื้นฐานเบื้องต้นประการหนึ่งที่ทำให้เกิดความแตกต่างทางสังคม รวมทั้งทัศนคติของบุคคล ค่านิยม การรับรู้ความคิดเห็นต่าง ๆ ต่อสภาพแวดล้อมและสถานภาพทางสังคมด้วย (ปภาณี ฐิติวัฒนา, 2529: 55-56)

จากการศึกษาของ เสาวภา ธีระประทีป (2526: 50-51) พบว่า สตรีที่ทำงานในภาคเกษตรกรรมนั้น มองเห็นคุณค่าบุตรด้านเศรษฐกิจและความมั่นคงมากกว่า สตรีที่ทำงานนอกภาคเกษตรกรรม โดยสตรีที่ทำงานในภาคเกษตรกรรมคาดหวังด้านเศรษฐกิจและความมั่นคง ร้อยละ 81 ในขณะที่สตรีทำงานนอกภาคเกษตรกรรมคาดหวังด้านเศรษฐกิจและความมั่นคง ร้อยละ 55 เท่านั้น

นพวรรณ จงวัฒนาและจุฑา มนต์ไพฑูลย์ (2529: 61) พบถึงความแตกต่างของความต้อการพึ่งพาบุตรระหว่างสตรีที่ทำงานต่างกัน กล่าวคือ สตรีในเขตชนบทและเขตเมืองที่ทำงานในภาคเกษตรกรรมมีความต้อการพึ่งพาบุตรมากกว่าสตรีที่ทำงานนอกภาคเกษตรกรรม ทั้งนี้เป็นเพราะงานเกษตรกรรมต้อการแรงงานในกระบวนการผลิตมากกว่า โดยเฉพาะเมื่อยามที่สตรีสูงอายุและไม่อาจทำงานได้เช่นเดิม ดังนั้นบุตรจะถูกมองว่าเป็นกำลังที่สำคัญของสตรีที่จะพึ่งพาอาศัยได้

ในทำนองเดียวกับพีรพัฒน์ วรรณวิฑูฒิ (2530: 51-56) พบว่า สตรีที่ทำงานในภาคเกษตรกรรมคาดหวังความช่วยเหลือทางด้านเศรษฐกิจจากบุตรในยามชรามากกว่าสตรีที่ทำงานนอกภาคเกษตรกรรม เพราะการทำงานในภาคเกษตรกรรมนี้ต้ออาศัยแรงงาน ดังนั้นแรงงานของบุตรจึงถูกคาดหวังว่าจะเป็นแรงงานทดแทนบิดามารดาในวัยชรา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Chang and Ofstedal (1991: 7-15) ที่พบว่า สตรีที่ทำงานในภาคเกษตรกรรมจะมีความคาดหวังการเกื้อหนุนด้านการเงินในยามสูงอายุกจากบุตรชายมากกว่าสตรีที่ทำงานนอกภาคเกษตรกรรม

นภาพร ชโยวรรณ (2535: 108-109) พบว่า คนหนุ่มสาวทำงานในภาคเกษตรกรรมมีความคาดหวังพึ่งพาบุตรเมื่อยามสูงอายุมากกว่าคนหนุ่มสาวที่ทำงานนอกภาคเกษตรหรือไม่ทำงาน คิดเป็นร้อยละ 95.0 ร้อยละ 72.2 และ ร้อยละ 70.7 ตามลำดับ

แต่สำหรับการศึกษาของ วสิน ไชยยะ (2536: 78-84) พบว่า หัวหน้าครัวเรือนหนุ่มสาวที่ไม่ได้ทำงานคาดหวังพึ่งพาอาศัยบุตรมากกว่าหัวหน้าครัวเรือนที่ทำงานในภาคเกษตรกรรมและนอกภาคเกษตรกรรมโดยคิดเป็นร้อยละ 61.9 ร้อยละ 43.4 และ ร้อยละ 29.2 ตามลำดับ ทั้งนี้เพราะหัวหน้าครัวเรือนที่ไม่ได้ทำงานมีรายได้น้อยและไม่มีความมั่นคงในชีวิตมากนัก จึงจัดได้ว่าเป็นอยู่ในฐานะลำบากที่จะสะสมทรัพย์ไว้ใช้ในยามสูงอายุ ดังนั้นจึงคาดหวังพึ่งพาอาศัยบุตรมากกว่ากลุ่มอื่นๆ

โดยสรุปจากผลการวิจัยที่ผ่านมาแล้วนั้นต่างก็ชี้แนะให้เห็นว่า สตรีที่ทำงานในภาคเกษตรกรรมจะมีความคาดหวังการเกื้อหนุนจากบุตรมากกว่าสตรีที่ทำงานนอกภาคเกษตรกรรมหรือไม่ได้ทำงาน ทั้งนี้เนื่องจากการทำงานบางประเภทเช่น ภาคเกษตรกรรมจะต้องอาศัยแรงงานหรือความช่วยเหลือเกื้อกูลจากบุตร ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเรื่องการทำงานของสตรีว่ามีผลต่อความคาดหวังการเกื้อหนุนในยามสูงอายุจากบุตรอย่างไรโดยมีสมมติฐานว่า สตรีที่ทำงานในภาคเกษตรกรรมจะมีความคาดหวังการเกื้อหนุนในยามสูงอายุจากบุตรมากกว่าสตรีที่ทำงานนอกภาคเกษตรกรรมหรือไม่ได้ทำงาน

รายได้ของสตรี

รายได้เป็นดัชนีหนึ่งที่ใช้วัดฐานะทางเศรษฐกิจของบุคคล อีกทั้งยังมีส่วนอย่างสำคัญในการกำหนดทัศนคติหรือความคิดเห็นของบุคคลในเรื่องความคาดหวังด้านต่าง ๆ ของบุคคลด้วย เพราะฉะนั้น ความแตกต่างของรายได้ จึงน่าจะส่งผลต่อความคาดหวังการเกื้อหนุนยามชราจากบุตรในทิศทางที่แตกต่างกันด้วย

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องปรากฏว่า มีการศึกษาไม่มากนักที่อธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ของสตรีกับความคาดหวังการเกื้อหนุนในยามสูงอายุจากบุตร โดยพบงานวิจัยของ วสิน ไชยยะ (2536: 93-98) ศึกษาเกี่ยวกับความจำเป็นในการพึ่งพาอาศัยบุตรของหัวหน้าครัวเรือนศึกษาเฉพาะกรณีชุมชนบางกระเจ้า อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ กลุ่มตัวอย่างได้แก่หัวหน้าครัวเรือน อายุ 15 - 59 ปี พบว่า รายได้ของหัวหน้าครัวเรือนซึ่งเป็นคนหนุ่มสาวมีความสัมพันธ์กับความคาดหวังการพึ่งพาอาศัยบุตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ หัวหน้าครัวเรือนที่มีรายได้ต่ำจะมีความคาดหวังการพึ่งพาอาศัยบุตรมากกว่าหัวหน้าครัวเรือนที่มีรายได้สูงกว่า ในทำนองเดียวกับการศึกษาของ Chang and Ofstedal (1991: 7-15) และ

Lee, Parish and Willis (1994: 1010-1041) ซึ่งพบว่า ความคาดหวังการเกื้อหนุนด้านการเงินในยามสูงอายุกจากบุตรมีแนวโน้มที่ลดลงตามระดับรายได้ของสตรีที่เพิ่มขึ้น

ดังนั้น ปัจจัยเรื่องรายได้ของสตรีจึงเป็นปัจจัยตัวหนึ่ง ที่ผู้วิจัยสนใจศึกษาว่ามีผลต่อความคาดหวังการเกื้อหนุนในยามชราจากบุตรด้วยหรือไม่ โดยการศึกษาในอดีต ชี้แนะให้เห็นว่ารายได้มีความสัมพันธ์ในทางปฏิภาคกับความคาดหวังการเกื้อหนุนในยามสูงอายุกจากบุตร

สถานภาพของสตรี

เหตุที่ผู้วิจัยสนใจนำปัจจัยเรื่องสถานภาพของสตรีมาเป็นตัวแปรอิสระตัวหนึ่งในการศึกษารั้งนี้ เนื่องจาก ข้อมูลจากโครงการ SWAFT ที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้ได้มีการเก็บรวบรวมข้อมูลในรายละเอียดเกี่ยวกับสถานภาพสตรีไทย จึงเอื้ออำนวยให้สามารถนำมาวิเคราะห์ถึงความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพสตรีกับความคาดหวังการเกื้อหนุนในยามสูงอายุกจากบุตรได้

สถานภาพและบทบาทของสตรีเป็นองค์ประกอบสำคัญส่วนหนึ่งของสังคมเพราะเป็นที่รวมของอุดมการณ์ บทบาทในครอบครัว ในสังคม เศรษฐกิจและกิจกรรมอื่นๆเข้าไว้ด้วยกัน (กาญจนา โชคदार, 2538: 1) อย่างไรก็ตามในสังคมยุคโลกาภิวัตน์ที่มีการพัฒนาให้เป็นสมัยใหม่และมีการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ อุตสาหกรรม เช่น ในประเทศไทย สตรีมีการศึกษาเพิ่มมากขึ้นและเรียนรู้เกี่ยวกับกิจกรรมนอกบ้านมากขึ้นประกอบกับการแพร่อย่างรวดเร็วของ อิทธิพลตะวันตกซึ่งเน้นการพึ่งพิงตนเอง เป็นผลให้สตรีมีโอกาสด้านเศรษฐกิจเพิ่มมากขึ้น ซึ่งส่งผลให้สตรีไทยในปัจจุบันมีสถานภาพสตรีที่ดีขึ้นสามารถพึ่งพาตนเอง ดังนั้นจึงเป็นที่น่าสนใจอย่างยิ่งว่า การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีผลต่อสถานภาพสตรี จะทำให้ความคิดเห็นในเรื่องการคาดหวังการเกื้อหนุนในยามสูงอายุกจากบุตรเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมด้วยหรือไม่

จากการศึกษาบททวนเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง พบเพียงการศึกษาของ Mason (1989) ซึ่งกล่าวว่า สถานภาพสตรีส่งผลกระทบต่อคุณค่าของบุตรด้านความคาดหวังการเกื้อหนุนในยามสูงอายุกจากบุตร โดยสตรีที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำ จะให้คุณค่าของบุตรด้านความคาดหวังจากบุตรสูง โดยเฉพาะความคาดหวังที่จะให้บุตรเป็นผู้ที่เกื้อหนุนในยามสูงอายุก

ดังนั้น ปัจจัยเรื่องสถานภาพสตรีจึงเป็นปัจจัยตัวหนึ่งที่ผู้วิจัยสนใจศึกษาว่ามีผลต่อความคาดหวังการเกื้อหนุนในยามสูงอายุกด้วยหรือไม่อย่างไร

เพศของบุตร

ทัศนคติและความปรารถนาของบิดามารดาเกี่ยวกับเพศของบุตร นับเป็นลักษณะสำคัญประการหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กับความคาดหวังการพึ่งพาบุตรในยามสูงอายุ เพราะในระบอบครอบครัวของแต่ละบุคคลในสังคมได้ให้ความสำคัญกับบุตรแต่ละเพศแตกต่างกัน บางครอบครัวให้ความสำคัญกับบุตรชาย ขณะที่บางครอบครัวให้ความสำคัญกับบุตรสาว ด้วยเหตุนี้ความแตกต่างของเพศบุตร จึงน่าจะส่งผลต่อความคาดหวังการเกื้อหนุนในยามสูงอายุจากบุตรในทิศทางที่แตกต่างกันด้วย

จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่องดังกล่าวนี้ ปรากฏว่ามีการศึกษาไม่มากนัก โดยพบเพียงการศึกษาของนพวรรณ จงวัฒนา และจุฑา มนัสไพบูลย์ (2529: 71-73) ซึ่งพบว่า สตรีในเขตชนบทและเขตเมืองต้องการพึ่งพาอาศัยบุตรชายในยามชราน้อยกว่าต้องการพึ่งบุตรสาว ทั้งนี้เนื่องจากวัฒนธรรมไทยมักให้บุตรชายเป็นผู้สืบสกุลและทำงานหาเงินมาจุนเจือครอบครัว ในขณะที่บุตรสาวจะเป็นผู้อยู่กับบ้าน ช่วยเหลืองานในบ้าน และ คอยเลี้ยงดูบิดามารดาในยามแก่ชรา

ดังนั้นปัจจัยเรื่องเพศของบุตรจึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่ผู้วิจัยสนใจศึกษาว่ามีผลต่อความคาดหวังการเกื้อหนุนในยามสูงอายุด้วยหรือไม่อย่างไร

สถานภาพทางเศรษฐกิจของครัวเรือน

สถานภาพทางเศรษฐกิจของครัวเรือน เป็นปัจจัยที่สำคัญที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นหรือทัศนคติของสตรี เพราะสถานภาพทางเศรษฐกิจของครัวเรือนจะสะท้อนให้เห็นถึงระดับมาตรฐานการดำรงชีวิตของคนในครอบครัว รวมทั้งยังเป็นพื้นฐานเบื้องต้นสำคัญประการหนึ่งที่มีผลต่อความแตกต่างทางสังคมไม่ว่าจะเป็น สถานภาพความเป็นอยู่ ทัศนคติในการดำรงชีวิต ค่านิยม โลกทัศน์ ประสบการณ์ต่างๆ ตลอดจนบรรทัดฐานเรื่องความคาดหวังที่จะพึ่งพาบุตรยามชราด้วย (สุพิศวง ธรรมพันทา, 2540: 201) ด้วยเหตุนี้ความแตกต่างของสถานภาพทางเศรษฐกิจของครัวเรือน จึงน่าจะส่งผลต่อความคาดหวังการเกื้อหนุนในยามสูงอายุจากบุตรในลักษณะที่แตกต่างกันด้วย

จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่องดังกล่าวนี้ ปรากฏว่ามีการศึกษาไม่มากนัก โดยพบเพียงการศึกษาของพีระพัฒน์ วรเนติวุฒิ (2530: 62-66) ศึกษาเกี่ยวกับความคาดหวังของสตรีในเรื่องความช่วยเหลือทางด้านเศรษฐกิจจากบุตร: การศึกษาเปรียบเทียบระหว่างเขตเมืองและเขตชนบทของไทย กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ สตรีกำลังสมรสอายุ 15-39 ปี พบว่าปัจจัยเรื่องสถานภาพทางเศรษฐกิจของครัวเรือนของสตรีมีความสัมพันธ์กับความคาดหวังในเรื่องความช่วยเหลือทางด้านเศรษฐกิจจากบุตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ สตรีที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจของครัวเรือนต่ำคาดหวังมากกว่าสตรีที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจของครัวเรือนสูง ซึ่งในการศึกษาค้นคว้าครั้งนั้น ปัจจัยสถานภาพทางเศรษฐกิจของครัวเรือนเป็นดัชนีที่สร้างขึ้นโดยใช้ดัชนีความมั่นคง (Material Possession Score) เป็นเกณฑ์ในการกำหนดคะแนนของสิ่งของเครื่องใช้แต่ละชิ้นที่มีอยู่ในครอบครอง

โดยสรุป จากการศึกษาที่ผ่านมาชี้แนะให้เห็นว่าสถานภาพทางเศรษฐกิจของครัวเรือนมีความสัมพันธ์เป็นปฏิภาคกับความคาดหวังการเกื้อหนุนในยามสูงอายุกบุตร กล่าวคือ สตรีที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจของครัวเรือนต่ำจะมีความคาดหวังการเกื้อหนุนในยามสูงอายุกบุตรมากกว่าสตรีที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจของครัวเรือนสูง ทั้งนี้เนื่องจากสตรีที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจของครัวเรือนที่ต่ำยากจนก็ยากที่จะมีเงินออมเก็บไว้ใช้ยามสูงอายุได้ทำให้ไม่สามารถคาดหวังการเกื้อหนุนในยามสูงอายุจากแหล่งอื่นๆได้ จึงคาดหวังการเกื้อหนุนยามชราจากบุตรไว้สูง ขณะที่ในสตรีที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจของครัวเรือนสูง ย่อมมีศักยภาพที่จะพึ่งพาตนเองได้และมีเงินออมไว้ใช้ยามสูงอายุ จึงทำให้คาดหวังการเกื้อหนุนยามชราจากบุตรลดน้อยลงหรือไม่คาดหวังการเกื้อหนุนในยามสูงอายุกบุตรเลยก็เป็นไปได้

การมีผู้สูงอายุ อาศัยอยู่ในครัวเรือน

จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่ผ่านมาในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างการมีผู้สูงอายุอยู่ในครัวเรือนกับความคาดหวังที่จะพึ่งพานุตรในยามสูงอายุ พบว่า มีไม่มากนัก อาทิเช่น นภาพร ชโยวรรณ (2535: 109-117) ศึกษาเรื่องการอุปถัมภ์ เกื้อหนุนบิดามารดา และทัศนคติเกี่ยวกับผู้สูงอายุของคนหนุ่มสาวไทย พบว่า คนหนุ่มสาวที่มีผู้สูงอายุอาศัยอยู่ในครัวเรือนด้วยจะมีร้อยละ ของความคาดหวังจะพึ่งพานุตรในยามที่ตนเข้าสู่วัยสูงอายุมากกว่า คนหนุ่มสาวที่ไม่มีผู้สูงอายุอาศัยอยู่ในครัวเรือน เช่นเดียวกับการศึกษาของ Ogawa and Retherford (1993: 591-595) และ Lee, Parish and Willis (1994: 1010-1041) ซึ่งพบว่า การมีบิดามารดาของสตรีอาศัยอยู่ในครัวเรือนด้วยจะมีร้อยละ ความคาดหวังการเกื้อหนุนในยามสูงอายุกบุตรสูงกว่า การไม่มีบิดามารดาของสตรีอาศัยอยู่ในครัวเรือนด้วย

ดังนั้นปัจจัยเรื่องการมีผู้สูงอายุอาศัยอยู่ในครัวเรือนด้วยจึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่ผู้วิจัยสนใจศึกษาว่ามีผลต่อความคาดหวังการเกื้อหนุนในยามสูงอายุจากบุตรด้วยหรือไม่ โดยการศึกษาอดีตต่างก็ชี้แนะให้เห็นว่าการมีผู้สูงอายุอาศัยอยู่ในครัวเรือนด้วยมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับความคาดหวังการเกื้อหนุนในยามสูงอายุจากบุตรของสตรี

เขตที่อยู่อาศัย

ผู้ที่อยู่ในสภาพแวดล้อมต่างกัน จะถูกหล่อหลอมให้มีค่านิยมต่อเรื่องต่างๆ รวมทั้งค่านิยมเรื่องความต้องการหรือความคาดหวังการเกื้อหนุนในยามสูงอายุจากบุตรต่างกัน ไปด้ยจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องพบว่า ปัจจัยเขตที่อยู่อาศัยเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อความคาดหวังการเกื้อหนุนในยามสูงอายุจากบุตรดังนี้

การศึกษาของ Arnold and Pejaranonda (1977: 10-12) พบว่า ประชากรตัวอย่างในเขตเมือง มีความต้องการความช่วยเหลือจากบุตรในยามชราน้อยกว่าประชากรในเขตชนบท (ร้อยละ 56.4 และร้อยละ 78.0 ตามลำดับ) และเมื่อถามถึงความคาดหวังที่จะอาศัยอยู่กับบุตรในวัยสูงอายุ ก็พบว่าในเขตเมืองมีสัดส่วนของผู้ที่ต้องการอาศัยอยู่กับบุตรน้อยกว่าในเขตชนบทเช่นกัน (ร้อยละ 76.8 และร้อยละ 85.2 ตามลำดับ)

นภาพร ชโยวรรณ (2535: 106-108) พบว่า คนหนุ่มสาวในชนบท หวังจะพึ่งพาบุตรยามสูงอายุมากกว่าคนหนุ่มสาวในเขตเมืองอื่น และกรุงเทพมหานคร คิดเป็นร้อยละ 91.3 ร้อยละ 66.2 และ ร้อยละ 52.6 ตามลำดับ

เช่นเดียวกับการศึกษาของ Wu (1977: 21), นีรนุช เชื้อโชติ (2530: 67), พิระพัฒน์ วรรณดิวุฒิ (2530: 81), Chang and Ofstedal (1991: 9-11), Ogawa and Retherford (1993: 591-595) และ Lee, Parish and Willis (1994: 1010-1041) ต่างก็พบในทำนองเดียวกันว่า สตรีในเขตชนบทมีความคาดหวังการเกื้อหนุนในยามสูงอายุมากกว่าสตรีในเขตเมือง

โดยสรุปจากผลการวิจัยที่มีมาแล้วนั้นโดยส่วนใหญ่ พบว่า เขตที่อยู่อาศัยเป็นปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งที่มีผลต่อความคาดหวังการเกื้อหนุนในยามสูงอายุจากบุตร โดยสตรีที่อาศัยอยู่ในเขตชนบทจะมีความคาดหวังการเกื้อหนุนในยามสูงอายุจากบุตรมากกว่าสตรีที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองและเขตกรุงเทพมหานคร

ภาค

ภาคเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ผู้วิจัยได้นำมาเป็นตัวแปรอิสระในการศึกษาความสัมพันธ์ที่มีผลต่อความคาดหวังการเกื้อหนุนในยามสูงอายุจากบุตรของสตรีไทย เนื่องจาก ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ (โครงการ SWAFT) เป็นโครงการระดับประเทศ ข้อมูลที่ได้จึงไม่ได้จำกัดอยู่เฉพาะในภาคใดภาคหนึ่ง หรือในจังหวัดใดจังหวัดหนึ่งเท่านั้น จึงเอื้ออำนวยให้สามารถวิเคราะห์ในระดับภาคได้ นอกจากนี้สตรีในภาคต่างๆ อาจมีความคาดหวังการเกื้อหนุนในยามชราจากบุตรแตกต่างกันไป ทั้งนี้เนื่องจากขนบธรรมเนียมวัฒนธรรมในแต่ละภาคแตกต่างกัน การศึกษาเกี่ยวกับความแตกต่างในเรื่องความคาดหวังการเกื้อหนุนในยามสูงอายุจากบุตรของสตรีไทยซึ่งอาศัยอยู่ในภาคที่ต่างๆ กัน จะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนในเรื่องการให้บริการแก่ประชากรเป้าหมายได้ตรงกับความต้องการสำหรับในแต่ละพื้นที่ต่อไป ทั้งนี้เพื่อรองรับสถานการณ์ที่ใกล้เคียงกับความ เป็นจริงให้มากที่สุด

จากการศึกษาทบทวนวรรณกรรมที่ผ่านมายังไม่ปรากฏการศึกษาถึงปัจจัยเรื่องภาคที่มีผลต่อความคาดหวังการเกื้อหนุนในยามสูงอายุจากบุตรของสตรีไทยโดยตรง แต่พบงานวิจัยของ นภาพร ชโยวรรณ (2535: 106-111) เรื่องการอุปถัมภ์เกื้อหนุนบิดามารดาและทัศนคติเกี่ยวกับผู้สูงอายุของคนหนุ่มสาวไทย ซึ่งศึกษาถึงความคิดเห็นเกี่ยวกับการพึ่งพาบุตร ผู้ดูแลยามเจ็บป่วยและที่อยู่อาศัยเมื่อยามสูงอายุ พบว่า ร้อยละของคนหนุ่มสาวที่มีความคาดหวังจะพึ่งบุตรเมื่อยามสูงอายุ ในสตรีที่พูดภาษาท้องถิ่นภาคอีสาน มีความคาดหวังสูงที่สุด คือร้อยละ 97.9 รองลงมา คือ ภาคใต้และภาคกลาง คิดเป็นร้อยละ 86.3 และร้อยละ 84.3 ตามลำดับ ในขณะที่สตรีที่พูดภาษาท้องถิ่นไทยกลาง จะมีความคาดหวังต่ำสุด ร้อยละ 72.3

ถึงแม้ว่าการศึกษาดังกล่าวจะไม่ได้ศึกษาถึงภาคโดยตรง แต่ภาษาก็น่าจะสะท้อนถึงภาคที่บุคคลนั้นอาศัยอยู่หรือถิ่นกำเนิดของบุคคลนั้น ซึ่งผลจากงานวิจัยดังกล่าวข้างต้นอาจจะพอสรุปได้ว่า สตรีที่อาศัยอยู่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือหรือภาคอีสานน่าจะมีมีความคาดหวังการเกื้อหนุนในยามสูงอายุจากบุตรมากกว่าสตรีที่อาศัยอยู่ในภาคอื่นๆ ด้วย ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้จึงมีสมมติฐานว่า สตรีที่อาศัยอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ(ภาคอีสาน)จะมีความคาดหวังการเกื้อหนุนมากกว่าสตรีที่อาศัยอยู่ในภาคอื่นๆ (ภาคใต้, ภาคเหนือและ ภาคกลาง)

นิยามศัพท์

สำหรับการศึกษาคั้งนี้ผู้วิจัยได้ให้นิยามศัพท์เฉพาะสำหรับแต่ละตัวแปรดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. **สตรี** หมายถึง สตรีกำลังสมรส (กำลังอยู่กินกับสามี)อายุระหว่าง15-44 ปี
2. **ความคาดหวังการเกื้อหนุนในยามสูงอายุจากบุตร** หมายถึง ทศนคติหรือความคิดเห็นของสตรีที่จะพึ่งพาอาศัยบุตรเมื่อเข้าสู่วัยชรา ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มคือ
 - 2.1 ความคาดหวังพึ่งบุตรในภาพรวม แบ่งเป็น 4 กลุ่มดังนี้ คือ
 - 2.1.1 คาดหวังการเกื้อหนุนในยามสูงอายุจากบุตรทุกด้าน
 - 2.1.2 คาดหวังการเกื้อหนุนในยามสูงอายุจากบุตรสองด้าน
 - 2.1.3 คาดหวังการเกื้อหนุนในยามสูงอายุจากบุตรด้านเดียว
 - 2.1.4 ไม่คาดหวังการเกื้อหนุนในยามสูงอายุจากบุตรทุกด้าน
 - 2.2 ความคาดหวังพึ่งบุตรแต่ละประเภท ซึ่งแบ่งเป็น 3 กลุ่มย่อยดังนี้ คือ
 - 2.2.1 คาดหวังพึ่งบุตรด้านที่อยู่อาศัย
 - 2.2.2 คาดหวังพึ่งบุตรด้านการเงิน
 - 2.2.3 คาดหวังพึ่งบุตรด้านการดูแลสุขภาพเจ็บป่วย
(รายละเอียดอยู่ในส่วนของการวัดตัวแปรในหน้า 27)
3. **อายุของสตรี** หมายถึง อายุปีเต็มของสตรีเมื่อวันเกิดครั้งสุดท้าย โดยนับจากเดือนปีเกิดจนถึงเดือนปีของการสัมภาษณ์/สำรวจ (นับถึง พ.ศ. 2536) แบ่งเป็น 3 กลุ่มคือ
 - 3.1 อายุ 15-24ปี
 - 3.2 อายุ 25-34ปี
 - 3.3 อายุ 35-44 ปี
4. **การศึกษาของสตรี** หมายถึง จำนวนปีที่เรียนจบชั้นสูงสุดของสตรี แบ่งเป็น 4 กลุ่มคือ
 - 4.1 น้อยกว่า 4 ปี
 - 4.2 4-6 ปี
 - 4.3 7-12 ปี
 - 4.4 13 ปีขึ้นไป

5. การทำงานของสตรี หมายถึง ลักษณะการทำงานของสตรี ที่ใช้เวลาทำงานนั้นเป็นประจำ ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา การศึกษาครั้งนี้แบ่งการทำงานเป็น 3 กลุ่ม คือ

5.1 กลุ่มไม่ได้ทำงาน หมายถึง สตรีที่ไม่ได้ทำงานในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา

5.2 กลุ่มทำงานภาคเกษตรกรรม หมายถึง สตรีที่ทำงานเกี่ยวกับการทำกิจกรรมเลี้ยงสัตว์ การทำป่าไม้ การประมง การล่าและดักจับสัตว์ การทำเหมืองแร่ ต่อขย่อกหิน การขุดเจาะบ่อ และงานรับจ้างที่เกี่ยวข้อง

5.3 กลุ่มทำงานนอกภาคเกษตรกรรม หมายถึง สตรีที่ทำงานเกี่ยวกับการใช้วิชาชีพ งานบริหาร งานจัดการ ข้าราชการ เสมียนพนักงาน ช่างหรือผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการผลิต กรรมกร และงานบริการ รับจ้างทั่วไป

6. รายได้ของสตรี หมายถึง รายได้รวมของสตรี ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา แบ่งเป็น 5 กลุ่มคือ

6.1 ไม่มีรายได้หรือไม่ได้ทำงาน

6.2 มีรายได้ต่อปีต่ำกว่าหรือเท่ากับ 3,400 บาท

6.3 มีรายได้ต่อปีระหว่าง 3,401-14,500 บาท

6.4 มีรายได้ต่อปีระหว่าง 14,501-60,000 บาท

6.5 มีรายได้ต่อปีตั้งแต่ 60,001 บาทขึ้นไป

7. สถานภาพของสตรี หมายถึง คัชনীที่สร้างขึ้นเพื่อวัดสถานภาพสตรี ซึ่งในการศึกษานี้ใช้ตัวบ่งชี้ถึงสถานภาพสตรีจากตัวแปรเกี่ยวกับการมีอำนาจทางเศรษฐกิจ สังคม และควมมีอิสระในด้านต่าง ๆ ของสตรี แบ่งเป็น 4 กลุ่ม คือ (รายละเอียดอยู่ในส่วนของการวัดตัวแปรในหน้า 25)

7.1 ระดับต่ำ

7.2 ระดับปานกลาง

7.3 ระดับค่อนข้างสูง

7.4 ระดับสูง

8. เพศของบุตร หมายถึง เพศของบุตรที่มีชีวิตอยู่ในปัจจุบัน แบ่งเป็น 4 กลุ่มคือ

8.1 ไม่มีบุตร

8.2 มีเฉพาะบุตรสาวอย่างน้อย 1 คน

8.3 มีเฉพาะบุตรชายอย่างน้อย 1 คน

8.4 มีทั้งบุตรสาวและบุตรชาย

9. สถานภาพทางเศรษฐกิจของครัวเรือน หมายถึง ระดับคะแนนของการมีเครื่องใช้ไว้ในครอบครองของครัวเรือน ซึ่งเป็นดัชนีที่สร้างขึ้นจากระดับความมั่นคงของครัวเรือน โดยวัดจากการมีเครื่องใช้ไว้ในครอบครอง แบ่งเป็น 4 กลุ่ม คือ (รายละเอียดอยู่ในส่วนของการวัดตัวแปรในหน้า 25)

9.1 ระดับต่ำ

9.2 ระดับค่อนข้างต่ำ

9.3 ระดับค่อนข้างสูง

9.4 ระดับสูง

10. การมีผู้สูงอายุอาศัยอยู่ในครัวเรือน หมายถึง การมีสมาชิกผู้สูงอายุอาศัยอยู่ในครัวเรือนของสตรีผู้ให้สัมภาษณ์ แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ

10.1 มีผู้สูงอายุอาศัยอยู่ในครัวเรือน

10.2 ไม่มีผู้สูงอายุอาศัยอยู่ในครัวเรือน

11. เขตที่อยู่อาศัย หมายถึง ท้องถิ่นที่สตรีผู้ให้สัมภาษณ์อาศัยอยู่ ณ วันสัมภาษณ์แบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ เขตเมืองอื่น เขตชนบท และกรุงเทพมหานคร

11.1 เขตเมืองอื่น หมายถึง ท้องถิ่นที่มีฐานะเป็นเขตเทศบาลตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 (ไม่รวมกรุงเทพมหานคร)

11.2 เขตชนบท หมายถึง ท้องถิ่นที่อยู่นอกเขตเทศบาล

12. ภาค หมายถึง ภาคที่สตรีผู้ให้สัมภาษณ์อาศัยอยู่ ณ วันสัมภาษณ์ แบ่งเป็น 4 กลุ่มคือ

12.1 ภาคเหนือ

12.2 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

12.3 ภาคกลาง

12.4 ภาคใต้

ขอบเขตในการศึกษาและปัจจัยที่จะพิจารณาประกอบ

ในการศึกษา เรื่อง ความคาดหวังการเกื้อหนุนในยามสูงอายุจากบุตรของสตรีไทยนี้ มุ่งศึกษาอยู่ 2 ประเด็นคือ

1. ศึกษาว่าสตรีมีความคาดหวังการเกื้อหนุนในยามสูงอายุจากบุตรในภาพรวมมากน้อยเพียงใด และมีความคาดหวังในแต่ละด้าน (ด้านที่อยู่อาศัย, ด้านการเงิน, ด้านการดูแลยามเจ็บป่วย) แตกต่างกันหรือไม่

2. ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภูมิหลังของสตรีทางด้านประชากร เศรษฐกิจ สังคม และภูมิหลังครัวเรือน กับ ความคาดหวังการเกื้อหนุนในยามสูงอายุจากบุตรในภาพรวม

2.1 ปัจจัยภูมิหลังของสตรีทางด้านประชากร เศรษฐกิจ และสังคมของสตรี ได้แก่ อายุ การศึกษา การทำงาน รายได้ สถานภาพสตรี และ เพศของบุตร

2.2 ปัจจัยภูมิหลังครัวเรือนของสตรี ได้แก่ สถานภาพทางเศรษฐกิจของครัวเรือน การมีผู้สูงอายุอาศัยอยู่ในครัวเรือน เขตที่อยู่อาศัย และภาค

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. จากการศึกษาครั้งนี้ จะทำให้ทราบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางประชากร เศรษฐกิจ สังคม กับความคาดหวังการเกื้อหนุนในยามสูงอายุจากบุตรของสตรีไทยได้ชัดเจนขึ้น ทั้งยังเห็นความแตกต่างของสตรีที่มีภูมิหลังต่างกันว่ามีทัศนคติในการคาดหวังการเกื้อหนุนในยามสูงอายุจากบุตรแตกต่างกันอย่างไร ซึ่งอาจมีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ

2. ผลการศึกษาน่าจะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนพัฒนาด้านสวัสดิการสังคมเพื่อผู้ที่จะเป็นผู้สูงอายุในอนาคตต่อไป เช่น อาจทำให้รัฐบาลเล็งเห็นความต้องการหรือทราบอุปสงค์ของความปรารถนาของผู้ที่จะเป็นผู้สูงอายุในอนาคตว่าพึงบุตรในเรื่องต่างๆอย่างไร ซึ่งจะได้เตรียมการจัดหาและให้บริการแก่ประชาชนเป้าหมายได้ตรงกับความต้องการ ทั้งนี้เพื่อรองรับสถานการณ์ที่ใกล้เคียงกับความเป็นจริงให้มากที่สุด เป็นต้น

3. เป็นพื้นฐานในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ในรายละเอียดต่อไปในอนาคต